

DECIZIE

28 martie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul Oleg Sternioală

Judecătorii

Nicolae Craiu, Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Serviciul Fiscal de Stat,
în cauza civilă la cererea depusă de Serviciul Fiscal de Stat cu privire la
repunerea în termen a cererii de validare a creanței și de admitere a creanțelor
fiscale înaintate de Serviciul Fiscal de Stat în procesul de insolabilitate a
Întreprinderii Individuale „Luna Caraion”,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 26 octombrie 2017, prin care
a fost respinsă cererea Serviciului Fiscal de Stat privind repunerea în termen a
cererii de admitere a creanței,

c o n s t a t ă:

La data de 07 noiembrie 2016 Inspectoratul Fiscal de Stat, r-nul Ștefan Vodă
a depus cerere introductivă cu privire la intentarea procesului de insolabilitate în
privința Întreprinderii Individuale „Luna Caraion”.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 noiembrie 2016, a fost admisă
spre examinare cererea introductivă depusă de către Inspectoratul Fiscal de Stat pe
raionul Ștefan Vodă, privind intentarea procesului de insolabilitate față de
debitorul ÎI „Luna Caraion” și a fost numit administrator provizoriu al debitorului
Sergiu Guțu.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 22 decembrie 2016, a fost admisă
cererea introductivă a creditorului Inspectoratul Fiscal de Stat, r-nul Ștefan Vodă a
fost intentată procedura simplificată a falimentului în privința ÎI „Luna Caraion” și
a fost desemnat în funcția de lichidator Sergiu Guțu.

La 04 septembrie 2017 Serviciul Fiscal de Stat a depus cerere privind
repunerea în termen a cererii de validare a creanței și admiterea creanțelor fiscale
suplimentare față de ÎI „Luna Caraion” în sumă de 4580 de lei.

În motivarea cererii s-a invocat că ÎI „Luna Caraion” a prezentat la data de 08
februarie 2017 darea de seamă fiscală unificată Forma UNIF 14 pentru perioada
fiscală, a. 2016, cu termen de prezentare 25 martie 2017, care a determinat taxa
pentru unitățile comerciale și/sau de prestări servicii și ca rezultat în contul curent
al contribuabilului au fost reflectate sumele spre achitare în valoare totală de 4580
de lei.

A menționat că ÎI „Luna Caraion” dispune de restanțe la Bugetul Public
Național pentru perioadele fiscale anterioare intentării procesului de insolabilitate

în mărime de 4580 de lei, ce constituie creanță chirografară de rangul III (plăți de bază) - 4580 de lei. Creanțele solicitate conform prezentei cereri nu conțin restanța față de Bugetul Asigurărilor Sociale de Stat.

A indicat că Serviciul Fiscal de Stat se încadrează în prevederile art. 145 alin. (2) al Legii insolvențabilității, circumstanțele sus menționate constituind circumstanțe legate de persoana creditorului sau de obiectul creanței.

Prin încheierea din 26 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de repunere în termen a cererii de admitere a creanțelor fiscale înaintate de către Serviciul Fiscal de Stat în cadrul procesului de insolvențabilitate a ÎI „Luna Caraion”.

La 10 noiembrie 2017, în termenul prevăzut de lege, Serviciul Fiscal de Stat a declarat recurs împotriva încheierii din 26 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea încheierii recurate, cu emiterea unei decizii de admitere integrală a cererii Serviciului Fiscal de Stat.

În motivarea recursului a invocat că încheierea este neîntemeiată și pasibilă de a fi casată.

A menționat că în cadrul ședinței de validare a creanțelor creditorilor ÎI „Luna Caraion” din data de 02 martie 2017, Serviciul Fiscal de Stat a fost validat, conform tabelului prezentat de către lichidator cu creanța în valoare de 5 964 de lei, creanță chirografară de rangul III și suma de 55 880, 31 de lei ca creanță de rangul VI.

A indicat că în conformitate cu art. 83 alin. (1) al Codului fiscal, debitorul ÎI „Luna Caraion” a prezentat la data de 08 februarie 2017, darea de seamă fiscală unificată Forma UNIF 14 pentru perioada fiscală a. 2016 cu termen de prezentare data de 25 martie 2017, iar în urma controlului curent al contribuabilului au fost reflectate sumele spre achitare în valoare totală de 4580 de lei.

A susținut că debitorului îi sunt estimate obligații fiscale, care conform art. 129 alin. (6) Cod fiscal constituie o obligație a contribuabilului de a plăti la buget o anumită sumă ca impozit, taxă, majorare de întârziere și/sau amendă. Conform art. 169 Codul fiscal, obligația fiscală naște în momentul apariției circumstanțelor stabilite de legislația fiscală, ce prevăd stingerea ei.

La 07 martie 2018 în adresa intimă ÎI „Luna Caraion”, în proces de insolvențabilitate, a fost expediată spre cunoștință copia recursului declarat de către Serviciul Fiscal de Stat cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

Intimata nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință în termenul stabilit.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Serviciul Fiscal de Stat neîntemeiat și pasibil de a fi respins, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza 4 dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 1 alin.(4) al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, procesul de insolvență se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

Conform art. 76 al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, înaintarea creanțelor de către creditori are loc în strictă conformitate cu reglementările privind procedura de insolvență.

Conform art. 140 alin. (1), (2) al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, dacă are o creanță față de debitor născută anterior datei deschiderii procedurii, creditorul înaintează în scris creanța, indiferent de tipul ei, printr-o cerere de admitere a creanțelor adresată instanței de judecată care examinează cauza de insolvență a debitorului. Cererile de admitere a creanțelor se consemnează într-un registru, care se păstrează în instanță. Cererea de admitere a creanței se depune în termenul stabilit în hotărârea de deschidere a procedurii sau în termenul indicat în notificarea administratorului provizoriu. Termenul-limită pentru creditori privind înregistrarea cererii de admitere a creanțelor în vederea întocmirii tabelului preliminar este de 30 de zile calendaristice, iar pentru întocmirea tabelului definitiv, de 45 de zile calendaristice de la data intrării în procedură. Excepție fac obligațiile fiscale al căror termen este de 90 de zile calendaristice de la data intrării în procedură.

În contextul normei enunțate, Colegiul notează că prin hotărârea din 22 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost intentată procedura de insolvență în privința ÎI „Luna Caraion”, a fost stabilit până la 06 februarie 2017 termenul limită de înregistrare a cererilor de admitere a creanțelor pentru întocmirea tabelului definitiv. Termenul de verificare a creanțelor, de întocmire și comunicare a tabelului definitiv a fost stabilit până la 21 februarie 2017, iar ședința de validare a creanțelor a fost numită pentru data de 02 martie 2017 ora 10:30 (f.d.11).

Colegiul relevă că Serviciul Fiscal de Stat, conform tabelului definitiv al creanțelor ÎI „Luna Caraion”, a fost validat ca creditor chirografar de rangul III cu creanța în sumă de 5964 de lei și ca creditor chirografar de rangul VI cu creanța în sumă de 55880,31 de lei (f.d.15), fapt corect reținut de instanța de insolvență.

Concomitent, Colegiul precizează că prin cererea înregistrată la 04 septembrie 2017 la Curtea de Apel Chișinău, Serviciul Fiscal de Stat a solicitat repunerea în termen a cererii de admitere a creanțelor fiscale în sumă de 4580 de lei (f.d.17).

Ca temei de drept, în sensul repunerii în termen, Serviciul Fiscal de Stat a invocat prevederile art. 145 alin.(2) al Legii insolvenței.

Conform art. 145 alin. (2) al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, la cererea întemeiată a creditorului, în cazuri excepționale, dacă instanța de judecată care examinează procesul de insolvență constată că termenul de înaintare a creanțelor nu este respectat din cauza unor circumstanțe legate de persoana creditorului sau de obiectul creanței ori dacă nu s-a respectat procedura de notificare a intentării procesului, instanța de insolvență repune, prin încheiere, în termen cererea de admitere a creanțelor.

Colegiul apreciază ca fiind corectă constatarea instanței de apel precum că cererea este înaintată de Serviciul Fiscal de Stat tardiv și fără prezentarea probelor ce motivează depășirea omiterii termenului limită stabilit pentru înaintarea creanțelor.

La acest aspect, Colegiul menționează că chiar și în condițiile când obligațiile fiscale, și anume, înaintarea creanțelor ce țin de acestea, au conform prevederilor legale un termen de 90 zile (art. 140 alin.(2) Legii insolvenței) nu este exclusă obligația organului fiscal de a se conforma prevederilor legale la înaintarea acestora.

Colegiul reține că Serviciul Fiscal de Stat înaintând cererea de repunere în termen și admiterea creanțelor fiscale în sumă de 4580 de lei, a invocat că la 08 februarie 2017, ÎI „Luna Caraion” a prezentat darea de seamă fiscală unificată Forma UNIF 14 pentru perioada fiscală a. 2016, cu termen de prezentare 25 martie 2017, în care a determinat taxa pentru unitățile comerciale și/sau de prestări servicii, și ca rezultat în contul curent al contribuabilului au fost reflectate sumele spre achitare în valoare totală de 4580 de lei.

Astfel, Serviciul Fiscal de Stat urma a se încadra în termenul acordat prin lege la înaintarea creanțelor, însă, cererea de repunere în termen și de admitere a creanțelor fiscale a fost depusă abia la data de 04 septembrie 2017.

Serviciul Fiscal de Stat nu a invocat nici un argument plauzibil care ar constitui temei de repunere în termen a cererii de validare a creanței.

În conformitate cu art. 56 alin. (3) Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Articolul 61 alin. (1) Codul de procedură civilă la fel prevede că părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauza Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

În conformitate cu art. 10 alin. (3) Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în dependență de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

În hotărârea Ponomaryov vs. Ucraina 3236/03 din 03 aprilie 2008, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că dacă termenul pentru introducerea unei căi ordinare de atac este reînnoit după un interval considerabil și pentru motive care nu par să fie foarte convingătoare, o asemenea decizie ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale

extraordinară de atac. Curtea a admis că revine în primul rând instanțelor interne să decidă asupra repunerii în termenul de introducere a căii ordinare de atac, dar ele nu se bucură de o marjă de apreciere nelimitată. Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen. Un asemenea motiv ar putea fi, spre exemplu, necomunicarea hotărârii luate în proces de către autoritățile competente ale statului. Chiar și atunci, totuși, posibilitatea repunerii în termen nu ar fi nelimitată, dată fiind obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință.

În cauzele Ceachir contra Moldovei din 15 ianuarie 2008 și Melnic contra Moldovei din 14 noiembrie 2006, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către părți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale încalcă drepturile reclamanților la un proces echitabil.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauzele Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

În această ordine de idei, Colegiul consideră irelevantă proba anexată la cererea de repunere în termen și de admitere a creanțelor, și anume, contractul curent generalizat din data de 31 iulie 2017, ora 08:09, deoarece, și în acest caz dacă instanța de insolvență s-ar fi condus de împlinirea termenului de 30 zile după data emiterii acestuia, cererea de repunere în termen și de admitere a creanțelor urma să fie depusă la data de 30 august 2017, pe când cererea de repunere în termen a fost depusă la data de 04 septembrie 2017, cu omiterea tuturor termenelor prevăzute de lege.

De asemenea, Colegiul reține că normele de drept invocate de recurent țin de apariția obligației fiscale (art.169 alin.(1) Cod fiscal), scopul procedurii de examinare a cazului de încălcare fiscală (art. 239 Cod fiscal), adoptarea deciziei după examinarea cazului de încălcare fiscală (art.248 Cod fiscal) și ce decizie poate fi adoptată în rezultatul examinării cazului de încălcare fiscală (art.249 alin.(1) lit.a) Cod fiscal), însă nicidecum nu justifică cererea de repunere în termen a cererii și/sau modificarea cuantumului creanțelor fiscale.

Mai mult ca atât, Serviciul Fiscal de Stat având termenul limită stabilit de instanța de insolvență pentru depunerea cererii de validare a creanțelor, urma să depună efortul necesar și să dea dovadă de diligență pentru a se încadra în termenul stabilit în acest sens.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Serviciul Fiscal de Stat împotriva încheierii instanței de insolvență din 26 octombrie 2017, cu menținerea acesteia.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Serviciul Fiscal de Stat.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 26 octombrie 2017, adoptată în cauza civilă la cererea depusă de Serviciul Fiscal de Stat cu privire la repunerea în termen a cererii și de admitere a creanțelor fiscale înaintate de Serviciul Fiscal de Stat în procesul de insolabilitate a Întreprinderii Individuale „Luna Caraion”.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Oleg Sternioală

Judecători

Nicolae Craiu

Mariana Pitic